

EU Erasmus+ Project PANDA , Spaanse partner

Podcast: Uitdagingen bij participatie

Interviewer: Welkom bij deze podcast over het PANDA-project, wat staat voor Participatie And Collaboration for Action. Het is een KA202-project en wordt gefinancierd door de Europese Unie als onderdeel van het Erasmus Plus-programma. Het PANDA-team bestaat uit een partnerschap van academici en professionals van acht partners in vier landen, met als doel het ondersteunen van sociaal werkers bij het werken met jonge kinderen om hun participatierechten te verbeteren. De Universiteit Complutense van Madrid neemt deel aan dit project via de Faculteit Sociaal Werk.

Vandaag zijn we verheugd om met Sonia Moncada Bueno te spreken, een psycholoog met uitgebreide ervaring op vlak van overheidsbeleid, met name op het gebied van preventief beleid, en momenteel algemeen directeur van Families, Kinderen, Onderwijs en Jeugd van het Departement Families, Gelijkheid en Sociale Welzijn van de Stad Madrid. Goedemorgen, Sonia.

Sonia Moncada: Goedemorgen.

Interviewer: Ik wil je ook voorstellen aan Javier Pomar, Hoofd van de Afdeling Kinderrechten van de Stad Madrid. Goedemorgen, Javier.

Javier Pomar: Hallo, goedemorgen.

Interviewer: En Marta Blanco Carrasco, lid van het PANDA-team van de Universiteit Complutense van Madrid, die naast mij zit. Goedemorgen, Marta.

Marta Blanco: Goedemorgen.

Interviewer: En ik ben Esther Mercado García, Coördinator van het PANDA-project aan de Universiteit Complutense van Madrid. Nou, zoals je weet, willen we vandaag het onderwerp kinderp participatie in de Stad bespreken. Dus, met betrekking tot dit onderwerp, willen we graag weten, Sonia, wat is de visie of het model van participatie in de Stad Madrid?

Sonia Moncada: Nou, heel erg bedankt voor deze gelegenheid om ons model van participatie uit te leggen, een model waar we erg trots op zijn en dat in 2017 is gelanceerd. Sindsdien heeft het zich ontwikkeld en veranderd, hoewel de basis van het hele project altijd hetzelfde is gebleven, namelijk luisteren naar kinderen om in het openbare beleid de standpunten en voorstellen van kinderen uit de stad Madrid te bevorderen. Dat is ons model. Het is een model van gemeenschapsinterventie en luisteren en participeren, gericht op het bevorderen van de participatie van kinderen in het

algemeen. Het is waar dat het wordt geplaatst binnen de Afdeling Kinderbescherming, maar daar is een reden voor, namelijk dat het de afdeling is die verantwoordelijk is voor de bevordering van alle rechten van het kind en voor het opstellen en coördineren van het Kinderplan van de Stad Madrid. Daarom bevindt het zich in deze afdeling. Er zijn andere afdelingen in de Stad. Er is een afdeling, bekend als de afdeling Transparantie en Burgerparticipatie, met een Algemene Directie voor Participatie waarmee we samenwerken. Maar we werken voornamelijk samen om dit project te verspreiden, omdat zij algemene verantwoordelijkheid dragen voor de participatie van alle burgers van Madrid, maar wij hebben een specifieke verantwoordelijkheid om deze van de kinderen van onze stad te bevorderen en naar hen te luisteren.

Interviewer: Een van de zaken die we internationaal hebben gezien, is dat er verschillende modellen zijn met betrekking tot kinderpacticipatie, en daarom willen we graag meer weten over het model of het kader waaraan de Stad Madrid werkt.

Sonia Moncada: Ja, ik vertel je hoe we het doen, hoe we dit project hebben opgezet, want ik denk dat dit zal helpen de zaken uit te leggen. Het is een project dat begint, eerst, met het werven van kinderen, met bewustwording bij kinderen, vooral op scholen, maar ook in verenigingen, buurthuizen, enz. Ze worden op de hoogte gebracht van dit project en vervolgens geworven en betrokken om deel te nemen. Je weet dat Madrid een zeer complexe stad is, het is een zeer grote stad die is verdeeld in 21 verschillende districten. Dus we hebben dit participatieproject in de districten, zodat er in de districten plaatsen zijn voor kinder- en jongerenparticipatie, punten waar kinderen zich aanmelden. Vanuit deze participatiepunten worden de kinderpacticipatiecommissies georganiseerd. In Spanje worden deze participatiecommissies gereguleerd door de Wet Kinderbescherming van de Stad Madrid, die voorschrijft dat er Kinder- en Jongerenparticipatieraden moeten zijn. We organiseren de COPIAS in de participatiepunten van de districten. Corrigeer me alsjeblieft, Javier, als ik het verkeerd heb.

Javier Pomar: Precies.

Sonia Moncada: We organiseren de COPIAS, de COPIAS zijn de Commissies voor de Participatie van Kinderen en Adolescenten. Wie neemt deel aan deze COPIAS? Nou, het is ook een zeer participatief proces, want het zijn de kinderen zelf die de deelnemers van de COPIAS kiezen. Wat deze COPIAS doen, is debatten organiseren over belangrijke onderwerpen. We hebben een Dynamiseringsdienst voor Kinderen en Adolescenten, die we hebben opgericht via een contract, een openbare aanbesteding waarbij gespecialiseerde bedrijven in de dynamisering van kinderen, zich aanmelden voor het project en het beste bedrijf wint, zoals bij alle aanbestedingsprocessen. En zij zijn er verantwoordelijk voor. Ik wil benadrukken dat ze niet beïnvloeden wat de kinderen denken, noch sturen ze hen over waar ze naartoe moeten gaan, noch wat ze moeten zeggen of hoe ze het moeten zeggen. De kinderen zijn vrij om onderwerpen aan te dragen. Wat ze doen, is deze groepen activeren en de antwoorden van de groepen organiseren en deze informatie teruggeven. Met andere woorden, ze begeleiden hen bij de zelforganisatie. Vervolgens helpen ze hen ook om de voorstellen op een samenhangende, ordelijke manier te presenteren, enzovoort. Hier komt de Dynamiseringsdienst in het spel. Maar het begint allemaal bij de kinderen, zij zijn het die de onderwerpen voorstellen, zij zijn het die uiteindelijk de onderwerpen selecteren die behandeld moeten worden. Zij zijn het die op zoek gaan naar informatie om het debat te genereren en zij zijn het die tot conclusies en voorstellen komen. En dit is een proces dat in de eerste plaats aan de districten wordt voorgelegd, aan de Wijkraden. En als er COPIAS zijn, werken de COPIAS op districtsniveau. Er is ook de COPIAM, dezelfde organisatie maar eindigend op M - wat staat voor de Commissie voor de Participatie van Kinderen en Adolescenten van de stad Madrid. En wat doen we hier? Nou, hier organiseren we. Er zijn twee sessies; er zijn twee plenaire sessies voor kinderen en

adolescenten; er is een plenaire sessie voor kinderen tot 12 jaar en een plenaire sessie voor adolescenten van 12 tot 16 jaar, omdat we geloven dat de belangen en voorstellen van elk van deze groepen verschillend zijn en ze ook beter werken op een meer comfortabele, meer gedifferentieerde manier. Nou, dan nemen we de voorstellen van de jongens en meisjes die in deze werkgroepen hebben gewerkt, en deze ideeën/voorstellen worden meegenomen naar de Plenaire. En in de Plenaire luisteren alle politieke partijen naar hen. Ze luisteren naar hen en moeten erop reageren. Maar dit is niet het enige wat we doen. We doen ook iets anders; zodra we alle voorstellen van de kinderen hebben ontvangen, hebben ze meestal betrekking op veel afdelingen van het bestuur. De zorgen van kinderen dragen veel bij aan het verbeteren van de wereld. Ik zou zeggen dat, samengevat, kinderen een betere wereld willen, ze willen een egalitaire stad, een rechtvaardiger stad, een schonere stad, een veiliger stad, een stad zonder geweld, een inclusieve stad, een stad die het milieu respecteert. Ze maken zich zorgen over de grote kwesties en bewegingen die op dit moment bestaan - sociaal, cultureel enzovoort, en dit komt tot uiting in de voorstellen die veel domeinen beïnvloeden. Wat we doen is geëvolueerd, want in het begin luisterden we gewoon naar hen, presenteerden we hun [de kinderen] voorstellen in de plenaire vergadering en daar debatteerden ze [de kinderen] met de politici. En het is zeer interessant om te zien hoe de politici op hen antwoordden. En daarop volgde vraagstelling en kwamen de kinderen tussen. Er was een zeer rijk en verrijkend debat. Wat we nu doen, is dat we alle voorstellen sturen naar de betreffende bestuursafdelingen en alle bestuursafdelingen moeten ons antwoorden geven die we dan aan de kinderen doorgeven. En dit is iets nieuws dat we onlangs hebben geïntroduceerd. Voorheen stuurden we de voorstellen niet terug, nu hebben we een feedbacksessie over wat de afdelingen ons vertellen dat ze gaan doen met de ideeën en voorstellen van de kinderen. Javier, is dit niet wat je eerder zei?

Javier Pomar: Ja, er is ook een aspect dat belangrijk lijkt te zijn, en dat is dat jongeren zich bewust worden van de complexiteit van de overheidsadministratie en er zijn voorstellen die van andere instanties komen, vooral van het district Madrid, en deze komen aan bod in de Plenaire Vergaderingen van het district. We hebben ook iets belangrijks gedaan en dat is dat we het kunnen aankaarten bij het Regionaal Ministerie van district Madrid, dat hen verplicht om te antwoorden. Voorheen stuurden ze ook informatie naar het district, maar er kwam geen reactie van deze. Dus ik denk dat het district meer betrokken is geraakt en dat we brede participatie bieden. We zijn echt een referentie voor andere gemeenten, gezien de complexiteit van de stad Madrid, want er zijn andere Participatiecommissies in kleine steden van 500 of 1.000 inwoners, maar 21 districten en een half miljoen kinderen onder de 18 jaar in Madrid, dat is complex, nietwaar? Ik denk dat dat ook belangrijk is. En dan zijn we ook actief op internationaal niveau, waaronder samenwerking met UNICEF en Save the Children.

Sonia Moncada: En een ander punt dat Javier altijd benadrukt, is dat we erin geslaagd zijn ervoor te zorgen dat de verschillende stadsdiensten nu, wanneer ze een project gaan uitvoeren, ons vragen om advies in te winnen bij de COPIAS om hun mening te vragen. We vinden dit fantastisch omdat we erin zijn geslaagd de stadsdiensten bewust te maken; ten eerste dat ze ervan weten, dat dit mechanisme bestaat, maar ten tweede dat zij het zijn die de mening van de kinderen zoeken en ons om hun mening vragen. Dus we vinden dit fantastisch omdat het iets is dat eerder niet gebeurde en nu wel begint.

Interviewer: Geweldig. Naar aanleiding van wat je zei over het onderwerp COPIAS en COPIAM, dat er naar hen wordt geluisterd, en dat de beleidsmakers antwoord gaven met betrekking tot de verschillende afdelingen/verantwoordelijkheidsgebieden, willen we graag weten, naast dat ze antwoord geven, in hoeverre worden de belangen van deze kinderen gerealiseerd in het openbare beleid of de maatregelen die in de stad Madrid worden uitgevoerd?

Sonia Moncada: Nou, het is niet altijd gemakkelijk. Ik zal je een voorbeeld geven van een zeer moeilijk onderwerp. Er zijn momenten waarop kinderen ons vragen naar zaken die jaren nodig hebben om te evolueren. Bijvoorbeeld, enkele jaren geleden vroegen ze ons om een specifiek park voor tieners. Ik denk dat het een ongelooflijk idee is omdat het klopt dat er geen specifieke ruimtes zijn voor tieners. Nou, we hebben dit voorstel hier overgemaakt natuurlijk, de Afdeling Werken was betrokken, de Afdeling Milieu met parken en tuinen, enzovoort. Hoever zijn we gekomen? Nou, we hebben het ontwerp van het park, we hebben de locatie en we hebben het met hen ontworpen. Het is een geweldig park; we hebben het model. Maar we hebben het park nog niet. Het is een grote investering. Dus, we hebben het nog niet bereikt, bedoel ik, maar er is bewustzijn over dit onderwerp. Dan zijn er nog andere zaken die worden bekeken en opgenomen in de projecten, zoals het hele vraagstuk van netheid, afval, verlichting, enzovoort, dat wordt allemaal meegenomen. Natuurlijk is ons kinderplan absoluut, dat wil zeggen, we nemen alle voorstellen op. In het laatste plan was er bijvoorbeeld een prachtig voorstel om de straatnamen van Madrid in braille te plaatsen. Nou, we hebben het doorgestuurd naar de Toegankelijkheidsstrategie van de stad Madrid. En zij hebben het als een plausibel onderwerp geaccepteerd. Ze hebben het geaccepteerd. Dus, beetje bij beetje nemen ze de voorstellen op. Degene die haalbaar zijn en die geen grote kost met zich meebrengen en niet complex zijn, kunnen direct worden uitgevoerd, terwijl degene die, zoals ik al zei, een aanzienlijke complexiteit met zich meebrengen, een budget vragen dat moet worden verkregen, goedgekeurd enzovoort, zijn ingewikkelder. Maar, we blijven hierop aandringen. We zijn bezig met dit jongerenpark en we zullen niet stoppen totdat we het krijgen, toch, Javier?

Javier Pomar: Ja, natuurlijk.

Interviewer: Je sprak eerder over de resultaten van dit participatiemodel, dat ze [de kinderen] worden gehoord, dat [beleidsmakers] hen antwoorden geven, en dat wanneer projecten worden gerealiseerd in de verschillende afdelingen, de meningen van de kinderen in rekening worden genomen. Maar we willen ook weten welke uitdagingen er nog zijn op het gebied van kinderp participatie?

Sonia Moncada: Nou, ik denk dat de belangrijkste uitdaging de uitbreiding van het project is. We zijn begonnen in 2007, met 112 deelnemers. Op dit moment hebben we 3.323 deelnemers. We moeten meer kinderen bereiken. En ik denk dat dit een uitdaging is. En ik denk dat we nu met alle sociale netwerken en alle kanalen die we hebben, alle telematische mogelijkheden voor participatie, nog niet zo veel gebruiken als we zouden kunnen. Dus ik denk dat dit een uitdaging is waarop we moeten blijven aandringen. De uitbreiding van COPIAS en de sterk verhoogde participatie van jongens en meisjes. Ik denk dat dit een belangrijke uitdaging is. En een andere belangrijke uitdaging is bijvoorbeeld, het realiseren van twee plenaire vergaderingen voor de jongens en meisjes. Met andere woorden, nu hebben we een Kindervergadering om te luisteren, maar de kinderen willen ook een Kindervergadering om terug te koppelen. We zijn nu bezig met deze feedback op het niveau van de Algemene Directie. We hebben ook politieke groeperingen uitgenodigd om deel te nemen aan deze terugkoppeling, zodat zij ook weten wat we doen. Maar zij willen het allebei. Geef ze twee momenten van prominente aanwezigheid, binnen wat de plenaire vergadering van de Gemeenteraad van Madrid is, met de aanwezigheid van de Burgemeester die altijd aanwezig is bij alle plenaire vergaderingen. Dit is een andere uitdaging, dat wil zeggen, verbeteren op de fundamenten die al zijn gelegd. Bovenal geloof ik dat in deze verhoogde participatie een andere uitdaging is om alle prestaties via de COPIAS-voorstellen zichtbaar te maken, bijvoorbeeld het braille-voorstel of het park. Het COPIA-logo zou aanwezig zijn in die projecten, zodat het zichtbaar is dat het een project is dat door COPIA wordt gepromoot.

Dit is niet altijd eenvoudig omdat kinderen vaak dingen voorstellen die op de een of andere manier al worden gedaan, die geïntensiveerd worden, maar het wordt al gedaan. Bijvoorbeeld, de veilige route naar school, er is een project voor een veilige route naar school, het kan worden geïntensiveerd en verbeterd, maar het project gebeurt gedaan. Maar er zijn zeer specifieke voorstellen van kinderen en we willen ze zichtbaarheid geven. Met andere woorden, wanneer er een COPIA-project naar buiten komt, wordt het zichtbaar dat het een project is dat door COPIAS wordt gepromoot en geven we ze die zichtbaarheid.

Interviewer: Ik weet niet of de Gemeenteraad van Madrid een nieuw participatiemodel voorstelt of dat het doorgaat met hetzelfde model dat nu wordt gebruikt?

Sonia Moncada: We laten zien van wel. Ik geloof dat we dit model moeten blijven benadrukken, we geloven dat we een zeer goed model hebben. Wat we willen is om het uit te breiden. We hebben in onze diensten een systeem dat een verbeterstelsel omvat met de meningen van de gebruikers van de diensten. Een van de dingen die we willen, is luisteren naar de kinderen die de diensten gebruiken en daarvoor moeten we de taal en de middelen aanpassen aan de taal van de kinderen. Dus wat we bevorderen is dat participatie ook daar vandaan komt, het komt voort uit de evaluatie van openbare diensten door kinderen. We hebben weliswaar al een systeem van klachten en suggesties, dat een beetje moeilijk is voor kinderen, omdat het een complex systeem is waar volwassenen al moeite mee hebben. Want kinderen willen zelfs niet praten, en daarom willen we ook samenwerken en dit coördineren met de dienst Burgerparticipatie om dit alles eenvoudiger te maken. Er zijn er enkele, we noemen ze SIREs, dat zijn SIR [suggesties- en klachtensysteem]. Nou, we willen dat er een SIR voor kinderen komt, zodat zij ons ook op de een of andere manier beoordelen. Beoordeel onze diensten en help ons om de standpunten van kinderen over wat de diensten zijn te horen. We hebben dit al geïntegreerd in de diensten van het Bestuursgebied van de Kinderopvangcentra, in de Gezinsondersteuningscentra. We hebben dit al opgenomen, maar we willen dit uitbesteden, verspreiden en algemeen maken in alle stadsdiensten, sportcentra, bibliotheken, dat wil zeggen, in alle diensten die jongens en meisjes bezoeken.

Javier: Ik denk ook dat er nog iets anders interessants is aan kinder- en jongerenparticipatie, namelijk dat de Algemene Directie voor Burgerparticipatie een ruimte gaat creëren voor directe participatie, in eerste instantie voor adolescenten en later voor kinderen, zoals DECIDE Madrid. Het betekent dat kinderen individueel voorstellen kunnen doen en dat die dan kunnen worden bestudeerd of bekeken, hetzij in de COPIA of die welke ze het meest waarderen ook kunnen worden voorgelegd aan de Plenaire Vergadering. Dus nu zijn we dat samen aan het opzetten vanuit de twee Algemene Directies, maar het lijkt mij dat dit een beetje weerspiegelt wat Sonia eerder zei over de mogelijkheden om de participatie uit te breiden naar de hele stad en naar alle kinderen.

Sonia Moncada: Dat is een project, ik weet niet of je de processen kent, de participatieve budgetten van de Gemeenteraad van Madrid. Welnu, in Madrid worden bepaalde budgetten gereserveerd voor projecten die worden gekozen door de inwoners van Madrid. Deze projecten worden dus gepresenteerd en door de burgers gestemd op het DECIDE Madrid-portaal. Zoals Javier al zei, is er op dit moment geen ruimte voor kinderen en adolescenten, en Burgerparticipatie wil die ruimte creëren. En deze projecten worden door de burgers gestemd en begroot en uitgevoerd. Bijvoorbeeld, in deze Algemene Directie hebben we verschillende van deze projecten gelanceerd. We hebben de Casas Grandes, die zijn gelanceerd via participatieve projecten. Dit zijn ontmoetingsplaatsen voor ouders met kinderen van 0 tot 3 jaar om de familieband en de relatie tussen ouders en kinderen te bevorderen. Dat is een prachtig project, of we hebben bijvoorbeeld het kantoor voor Onafhankelijk Leven voor mensen met een verstandelijke beperking, OVIDI, dat een participatief project is dat is geslaagd en nu actief is. Dat is wat we willen, zoals Javier zegt, en

ik denk dat het heel belangrijk is dat dit ook gebeurt in dit deel van de structuur van Madrid voor kinderen en jongeren.

Interviewer: Ja, we zouden graag enige suggestie of aanbeveling willen voor politici over openbaar beleid of managers in dit geval, of professionals die werken aan kinderkzaken. Enige aanbevelingen of suggesties over waar we naartoe moeten om kinderpaticipatie op een algemene manier te bevorderen.

Sonia Moncada: Ik denk dat voor elk project om vooruit te gaan, er een budget achter moet zitten. Dit is het eerste idee. Er kunnen geen lijnen worden uitgezet zonder te weten dat het moeite kost en persoonlijke inzet van de operationele teams en budgettaire inzet. Dus dit is een eerste suggestie. Moedig ze aan, dat wil zeggen, het is niet langer een aanbeveling, maar een stimulans om ze aan te moedigen naar de tieners, de adolescentie te luisteren. Met andere woorden, ik denk dat we naar onze jongens en meisjes moeten luisteren omdat het ons helpt beseffen wat voor geweldige kinderen we hebben en het ons betere mensen maakt, betere professionals en ons meer doet geloven in de mensheid. Met andere woorden, ik moedig je aan om dit soort projecten te stimuleren, want het is echt zeer bevredigend, je zult ervan genieten.

Javier: En ik zou me richten tot de praktijkwerkers, vooral in het sociale domein, dat we naar hen luisteren voordat we maatregelen of beslissingen nemen. Vaak werken we met gezinnen, maar zonder de kinderen. We betrekken ze niet bij de processen of informeren hen soms niet over de beslissingen die we nemen. We verwijzen hen door naar een hulpverlener, maar bespreken het niet eerst met hen om het uit te leggen. Het lijkt me ook belangrijk op individueel niveau, niet alleen op gemeenschapsniveau, zoals de Gemeenteraad van Madrid doet en eigenlijk hebben we die aanwezigheid van kinderen bij groepen en op individueel niveau nodig. Maar het lijkt me dat de praktijkwerkers het principe moeten incorporeren dat kinderen burgers zijn, het is geen project voor de toekomst, maar dat ze er al zijn, en in Madrid vertegenwoordigen ze meer dan 17%. Dus het is een significant aantal.

Interviewer: Wat ons betreft, heel erg bedankt voor jullie tijd en deelname. Ik weet niet of er nog iets is dat je wilt toevoegen of een vraag hebt.

Sonia Moncada: Ik denk dat wat ons betreft de algemene visie goed is gekaderd en we hebben niets meer.

Interviewer: Ik herhaal nogmaals, heel erg bedankt voor jullie bereidheid en deelname aan deze podcast binnen ons PANDA-project en vooral de samenwerking met de Gemeenteraad, die ook met ons samenwerkt binnen dit project. Heel erg bedankt, Sonia. Heel erg bedankt, Javier, Marta.